

Promemorian ”Förvalsalternativet inom premiepensionen” (Fi2020/00584/FPM)

TU – Medier i Sverige har tagit del av rubricerad promemoria och får anföra följande. TU begränsar sitt yttrande till förslaget om att meddelarfrihet inte ska gälla för uppgifter i AP-fondernas investeringsverksamhet med mera.

Sammanfattning

- TU avstyrker förslaget om att avskaffa meddelarfriheten för uppgifter om enskilda affärs- eller driftsförhållanden i AP-fondernas investeringsverksamhet.
- Enligt TU:s mening väger insynsintresset i hur AP-fonderna förvaltar medborgarnas pensionspengar tungt och måste fortsatt kunna säkerställas genom den säkerhetsventil som meddelarfriheten utgör för att uppdaga eventuella oegentligheter.

Meddelarfrihet i av myndighet bedriven affärsverksamhet (AP-fonderna)

I promemorian föreslås att meddelarfriheten inte ska gälla för uppgifter om enskilda affärs- eller driftsförhållanden i en av myndigheter bedriven affärsmässig investeringsverksamhet. Förslaget är utformat som ett tillägg i bestämmelsen i 31 kap 26 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (OSL), där motsvarande uppgifter om utlåningsverksamhet sedan tidigare undantagits från meddelarfriheten.

TU noterar inledningsvis att den bakomliggande sekretessbestämmelsen i 31 kap. 4 § OSL så sent som den 1 maj 2020 utvidgades till att omfatta investeringsverksamhet. Det har sålunda helt saknats sekretesskydd för uppgifter om investeringsverksamhet tidigare.

TU konstaterar också att skaderekvisitet i 31 kap 4 § OSL är utformat med ett rakt skaderekvisit, det vill säga med en presumtion för offentlighet. Enligt propositionen (prop. 2019/2020:57, s. 34) till den just ikraftträdde lagändringen motiveras det svagare sekretesskyddet med att:

”Det är av vikt att allmänheten och media kan få insyn i och granska AP-fondernas investeringsverksamhet eftersom det bidrar till att stärka kvaliteten i verksamheten och förtroendet för pensionssystemet. Mot den bakgrunden bör därför – på samma sätt som i AP-fondernas affärsmässiga utlåningsverksamhet – offentlighet presumeras även i AP-fondernas affärsmässiga investeringsverksamhet. Ett rakt skaderekvisit bör således gälla för uppgifter om en enskilds affärs- eller driftförhållanden som förekommer i investeringsverksamheten.”

Mot bakgrund av att sekretesskyddet sålunda bedömts vara svagt för de aktuella uppgifterna – och insynsintresset tungt – finner TU det desto mer anmärkningsvärt att nu föreslå att meddelarfriheten för sådana uppgifter ska begränsas. Ett sådant så kallat kvalificerat sekretesskydd brukar normalt förbehållas uppgifter på områden och i situationer där sekretessintresset väger mycket tungt. TU:s kritik träffar här naturligtvis även den nuvarande begränsningen rörande utlåningsverksamhet.

Någon närmare motivering än några korta rader om att de uppgifter som ett företag lämnar till en investerare ”kan vara mycket känsliga”, att det skulle ”kunna allvarligt skada” förtroendet för investerarens (AP-fondens) verksamhet och att meddelarfriheten redan är begränsad i fråga om utlåningsverksamheten, anges inte i promemorian.

Mot detta ska vägas att det finns ett mycket tungt intresse av medborgerlig insyn i AP-fondernas verksamhet. AP-fonderna är en central del av det svenska pensionssystemet och hur AP-fonderna lyckas förvalta medborgarnas pensionsmedel avgör storleken på deras framtida pension. Enligt TU:s mening är de skäl som anförs för promemorians förslag om att i praktiken avskaffa meddelarfriheten – och därmed stänga den säkerhetsventil som finns för att uppdaga eventuella missförhållanden i AP-fondernas verksamhet – otillräckliga.

Mot den bakgrunden avstyrker TU promemorians förslag.

TU noterar slutligen att den föreslagna regleringen är generellt utformad till att avse myndigheters affärsmässiga utlånings- eller investeringsverksamhet medan promemorian uteslutande avhandlar AP-fonderna. Om och i vilken utsträckning förslaget även skulle kunna omfatta andra myndigheters verksamhet måste därför klargöras.

Stockholm 2020-05-18

TU – Medier i Sverige

Jan Fager
Tf vd

Per Hultengård
Jurist